

Title:

Državno odvjetništvo Zemun

Person type:

Pravna osoba/Tijelo

History:

Državno odvjetništvo Zemun djeluje na području petrovaradinske regimente, te gradova Zemun, Petrovaradin i Karlovci. Godine 1880. nadležnost mu se proteže na područje Mitrovice, Zemuna, Stare Pazove i Karlovca.

Zakonom od 13. prosinca 1886. godine (Zbornik zakona i naredaba za Kraljevinu Hrvatsku i Slavoniju za 1886. godinu) istovremeno kad su ukinuti sudbeni stolovi u Vukovaru, Vinkovcima i Zemunu ukinuto je i Državno odvjetništvo Zemun.

Zakonom od 13. prosinca 1886. ukinuti su sudbeni stolovi u Vukovaru, Vinkovcima i Zemunu i Državno odvjetništvo Zemun.

Place:

Zemun

Person legal status:

državna uprava – pravosudno tijelo

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1873-1886 g.

Functions:

Prema kaznenom postupku iz 1853. u djelokrug državnog odvjetništva ulaze sljedeći poslovi: izvještavanje istražnog suda o svakom zločinu i pristupu, briga da sud povede istražni postupak, sudjelovanje u istražnom postupku, davanje prijedloga sudu o podizanju optužnice, oslobođenju optuženog ili obustavljanju postupka, zaštita javne sigurnosti i primjena zakona pri glavnoj raspravi, podnošenje pritužbe, priziva i ništavne žalbe na viši sud protiv presude za koju smatra da nije donesena u skladu sa zakonom, briga da se tijekom kaznenog postupka primjenjuju zakoni i da se postupak ne oteže, pregled istrage radi prekršaja koji su se vodili kod kotarskih sudova, a nalazili na području sudišta prve molbe, odnosno sudbenog stola, sudjelovanje u glavnim raspravama u ulaganju priziva ako se smatra da je potrebno po propisima. Naredbom Ministarstva pravosuđa od 3. kolovoza 1854., regulirano je unutarnje uređenje i poslovni red državnih odvjetništva. Pri Banskom stolu djelovao je državni nadodvjetnik, a kod svakog sudišta prve molbe (kasnije sudbenih stolova) po jedan državni odvjetnik. Godine 1875. donesen je novi kazneni postupak, ali se status državnih odvjetnika i nadodvjetnika i njihova nadležnost nisu promijenili.

Title:

Radić, Stjepan

Person type:

Osoba

History:

Stjepan Radić (Trebarjevo Desno, 11.06.1871. - Zagreb, 08.08.1928.), hrvatski političar.

Zbog političke aktivnosti dva puta prekidao školovanje, a iz istog je razloga maturu polagao privatno u Karlovcu. God. 1891. upisao se na zagrebački Pravni fakultet, ali je dvije godine kasnije izbačen i osuđen na četiri mjeseca zatvora zbog javnog napada na bana K. Hédervárya. Studij nastavio 1894. u Pragu, gdje je još potkraj iste godine zbog sukoba s policijom kažnjen izgonom. Nakon što je kratko vrijeme studirao u Budimpešti, vratio se u Zagreb. God. 1895. kažnjen sa šest mjeseci zatvora kao jedan od organizatora studentskih demonstracija prilikom posjeta Franje Josipa Zagrebu, na kojima je došlo do spaljivanja mađarske zastave. U Pragu, vrativši se s drugog putovanja u Rusiju, 1897. pokrenuo Hrvatsku misao kao organ napredne omladine. Od kraja 1897. do 1899. studirao na Visokoj školi političkih nauka u Parizu, koju je završio kao najbolji student s diplomskom radnjom *La Croatie actuelle et les Slaves du Sud*. Nakon što je po drugi puta istjeran iz Češke (1900.), nastanio se u Zemunu živeći od publicističke djelatnosti u različitim domaćim i stranim listovima. Godine 1902. trajno se nastanio u Zagrebu, postao tajnikom ujedinjene opozicije i ponovno pokrenuo mjesečnik Hrvatska misao. Iste je godine objavio brošuru pod nazivom Najjača stranka u Hrvatskoj, u kojoj je promicao ideju organiziranja hrvatskog seljaštva. Zajedno s bratom Antunom u prosincu 1904., osnovao Hrvatsku pučku seljačku stranku (HPSS). Usporedo s političkim djelovanjem i vođenjem HPSS-a, radio na tiskanju svojih djela: *Savremena Evropa* (1906.), *Financijska znanost* (1908.), *Češki narod na početku 20. st.* (1908.) i dr. Uređivao je i stranačko glasilo *Dom*. Suprotstavio se politici novog kursa predlažući preobrazbu Habsburške Monarhije u Podunavski savez država, u kojemu bi Hrvatska bila jedno od pet državnih područja saveza, a na temelju svoje povijesne tradicije, narodnog gospodarstva i kulture. U Hrvatski sabor prvi puta izabran 1908. u izbornom kotaru Ludbreg. Za Cuvajeva komesarijata ponovno zatvoren (1911. - 1912.). Tijekom Prvog svjetskog rata isprva branio austrougarsku ratnu koncepciju, ali 1917. promijenio je stav. Kao član Središnjeg odbora Narodnog vijeća SHS protivio se prijedlozima o načinu ujedinjenja s Kraljevinom Srbijom i Crnom Gorom. Zalagao se za poštivanje prava hrvatskog naroda na samoopredjeljenje i stvaranje neutralne hrvatske seljačke republike. Zbog nepriznavanja Kraljevine SHS, od ožujka 1919. do veljače 1920., boravio u zatvoru. Tri godine kasnije, krenuo na put u inozemstvo radi stjecanja vanjske potpore hrvatskim zahtjevima. Prilikom posjete Sovjetskom savezu (1924.), učlanio Hrvatsku republikansku seljačku stranku (HRSS) u Seljačku internacionalu. Sljedeće je godine Radić nakon izbora na kojima je Seljačka stranka dokazala svoju snagu, učinio politički zaokret. HSS je priznao dinastiju i Vidovdanski ustav, pa je u novostvorenoj Pašićevoj vladi, Radić preuzeo mjesto ministra prosvjete. Godine 1927. cijeli je HSS istupio iz vlade zbog neslaganja s politikom radikala. Iste godine zajedno sa S. Pribičevićem stvorio Seljačko-demokratsku koaliciju koja se borila protiv unitarizma i Vidovdanskog ustava. Za vrijeme zasjedanja Narodne skupštine 20.06.1928., zastupnik Radikalne stranke Puniša Račić usmrtio je Pavla Radića i Đuru Basaričeka, a teško ranio Stjepana Radića, koji je od posljedica atentata preminuo 08.08.1928. u Zagrebu.

Place:

Budimpešta

Prag

Zemun

Pariz

Beograd

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:
fizička osoba

Language:
Hrvatski

Writings:
Latinica

Time of action:
1871-1928 g.

Functions:
Političar.

VIAF person:
2510555

Title:

Sudbeni stol Zemun

Person type:

Pravna osoba/Tijelo

History:

Zakonom o ustrojstvu pravosuđa u hrvatsko-slavonskoj Vojnoj krajini od 19. lipnja 1872. (List zemaljske uprave za hrvatsko-slavonsku Vojnu Krajinu 1872., br.10), pravosuđe se u svim molbama odvaja od uprave, osim u Hrvatskoj i Slavoniji, gdje su sudstvo i uprava ostali povezani u prvom stupnju osnivanjem mješovitih kotarskih ureda 1854. Tim je Zakonom među ostalima osnovan i Sudbeni stol u Zemunu.

Zakonom od 13. prosinca 1886. (Zbornik zakona i naredabah za Kraljevinu Hrvatsku i Slavoniju, 1886.) ukinut je sudbeni stol u Zemunu, te je done-sena Uredba o osnivanju Sudbenog stola u Mitrovici, koji je počeo djelovati 1. siječnja 1887.

Place:

Zemun

Person legal status:

sud

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1873-1886 g.

Functions:

Sudbeni stol u Zemunu bio je nadležan za Petrovaradinsku graničarsku pukovnicu i gradove Zemun, Petrovaradin i Karlovce (u tužbama bračnih partnera ukoliko nisu spadali u nadležnost crkvenih sudova, u parnicama zbog plemićkih dobara, u mjeničnim tužbama, u ostavinskim raspravama, u određivanju tutora i skrbnika maloljetnika, u proglašavanju mrtvima radi postupka o prestanku braka).

Okružni sud, odnosno Sudbeni stol, bio je zborni sud, jer je sudio u vijeću od trojice sudaca, gdje su se odluke donosile većinom glasova. Djelovao je kao prvostupanjski i drugostupanjski sud i kao nadzorna sudska vlast nad svim sreskim sudovima svog područja. Kao prvostupanjski djeluje u građanskim i vanparničnim predmetima i sporovima koji nisu bili u nadležnosti sreskih sudova.

Vodio je registre (upisnike) trgovačkih firmi i u trgovačkim predmetima sudio kao i trgovački sudovi (sporovi zaštite i upotrebe pronalazaka, uzoraka, modela i žigova, sporovi iz otuđenja trgovačke radnje koji su se vodili između ugovorenih stranaka, sporovi o pravu upotrebljavanja trgovačke firme, sporovi nastali između osnivača dioničkog društva među sobom i između upisnika dionica osnivača). Bio je nadležan i za vođenje stečajeva i prinudnih poravnanja van stečaja. Sudjelovao je u sastavu obrtnog suda drugog stupnja, te je bio nadležan u krivičnom postupku kao inokosni i zborni sud.

Title:

Dajčeva-Župić, Klara

Person type:

Osoba

History:

Klara Dajčeva-Župić (Zagreb, 30.05.1897. - Zagreb, 03.06.1984.), liječnica.

Studij medicine završila u Berlinu, nakon čega je radila kao sekundarna liječnica u Bolnici milosrdnih sestara u Zagrebu. Od 1924. do 1933. radila kao liječnica socijalnog osiguranja i privatna liječnica u Zemunu, a od 1957. ponovno u Zagrebu. Bila je pristaša feminizma (objavljivala tekstove u Ženskom svijetu i Ženskom pokretu) i antropozofije. U Liječničkom vjesniku pisala o temeljima antropozofske farmakologije i medicinskim problemima u svjetlu antropozofije. Od 1931. do 1941. redovito surađivala u časopisu Jugoslavenskog antropozofskog društva Upoznaj sebe, kojeg je uređivao njezin suprug Stanislav Župić, objavljujući pod pseudonimom "Medicus" i "Vestigator". U vlastitoj privatnoj ordinaciji primjenjivala homeopatski način liječenja.

Place:

Zagreb (ZAGREB)

Zemun

Berlin

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1897-1984 g.

Functions:

Liječnica.

VIAF person:

305507987

Title:

Mariašević, Vladimir

Person type:

Osoba

History:

Vladimir Mariašević, kontraadmiral austrougarske mornarice iz Zemuna. Kao član Mirovne delegacije u Parizu, sudjelovao u podjeli austrougarske flote nakon Prvog svjetskog rata.

Place:

Zemun

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Functions:

Kontraadmiral.

Title:

Radić, Marija

Person type:

Osoba

History:

Marija Radić (rodnim imenom Marie Dvořáková; Prag, 27.08.1874. - Zagreb, 17.06.1954.), učiteljica i kulturna djelatnica. Kao učiteljica radila u Češkoj i Moravskoj, gdje je naučila hrvatski jezik. Četiri godine nakon što je upoznala S. Radića, 1898. preselila u Hrvatsku. Nakon toga sa suprugom boravila u Parizu tijekom njegova školovanja, a zatim u Pragu i Zemunu da bi se 1902. nastanili u Zagrebu. Zajedno sa suprugom bavila se pisanjem za razne hrvatske, češke, francuske i ruske novine i časopise. Godine 1911. osnovala Slavensku knjižaru, prije svega radi lakšeg objavljivanja Radićevih tekstova, ali i osiguravanja financijske samostalnosti koja je uskoro omogućila da se Stjepan Radić u potpunosti posveti politici. I sama je bila aktivna u javnom životu, posebice preko organizacije žena HSS-a 'Hrvatsko srce'.

Place:

Pariz

Prag

Zemun

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1874-1954 g.

Functions:

Učiteljica i kulturna djelatnica.

Title:

Dvorniković, Vladimir

Person type:

Osoba

History:

Vladimir Dvorniković (Severin na Kupi, 28.07.1888. - Beograd, 30.09.1956.), filozof.

Gimnaziju pohađao u Zemunu i Sarajevu (1898. - 1906.). Filozofiju studirao u Beču (od 1906.), gdje je i doktorirao (1911.) kod F. Jodla tezom "Von der Notwendigkeit der psychologischen Begründung Erkenntnistheorie". Od 1910. nastavnik Velike realke u Sarajevu, od 1917. gimnazije u Bihaću, a od 1918. Kraljevske muške učiteljske škole u Zagrebu. Od 1925. do 1926. u istom je gradu radio kao redoviti profesor na Filozofskom fakultetu.

Održao je više od 400 predavanja u zemlji i inozemstvu (Beč, Prag, Zürich). Godine 1933. u Beogradu postavljen za inspektora, a zatim i za pomoćnika ministra prosvjete. Od 1945. do 1950. radio u Savjetu za građevinarstvo i građevinsku industriju, a od 1953. kao stalni honorarni nastavnik Brodarske srednje tehničke škole.

Place:

Zemun

Sarajevo

Beč (Austrija)

Bihać

Beograd

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1888-1956 g.

Functions:

Objavljivao je rasprave, studije, eseje, članke i prikaze u periodikama "Omladina" (1909., 1918.), "Nastavni vjesnik" (1910. - 1911., 1919. - 1920.), "Hrvatska njiva" (1917. - 1926.), "Nova Evropa" (1920. - 1922.), "Europäische Revue" (1926.), "Letopis Matice srpske" (1927., 1938. - 1940.) "Republika" (1956.) i dr.

Najznačajnija djela su mu "Karakterologija Jugoslovena" (1939.) i "Savremena filozofija" I i II (1919., 1920.). Od 1930. bavio se i slikarstvom.

Title:

Horvat, Rudolf

Person type:

Osoba

History:

Rudolf Horvat (Koprivnica, 14.03.1873. - Zagreb, 25.05.1947.), povjesničar i političar.

Gimnaziju polazio u Varaždinu i Zagrebu. Na Sveučilištu u Zagrebu završio Filozofski i Pravni fakultet. Profesorski ispit za povijest i zemljopis položio 1897. Godinu dana kasnije u Zagrebu stekao doktorat iz filozofije. Od 1897. do umirovljenja (1919.) radio kao srednjoškolski profesor u Osijeku, Zemunu, Petrinji i Zagrebu. Usporedo s djelovanjem u školi od 1910. do 1919. službovao u Hrvatskom državnom arhivu. Godine 1904. sudjelovao u osnivanju Hrvatske pučke seljačke stranke, 1920. izabran za narodnog zastupnika u Zagrebačkoj županiji, a 1923. u Osijeku i Valpovu. Djelovao u mnogim kulturnim društvima (Lipa, Odjek, Slavuj, Sloga, Sljeme, Braća hrvatskog zmaja, Hrvatski radiša, Hrvatski sokol). Kao vrstan govornik održao nekoliko stotina javnih predavanja u Zagrebu i ostalim hrvatskim gradovima. Priopćio bezbroj rasprava i crtica iz hrvatske povijesti u raznim časopisima i novinama.

Za vrijeme NDH (1944.) bio je redoviti profesor hrvatske povijesti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Pored znanstvenog rada bavio se i književnošću. Objavio brojna djela o hrvatskim krajevima (Međimurje, Lika, Zagreb, Rijeka, Petrinja i dr.), o povijesnim osobama (kralj Tomislav, Ivaniš Korvin, David Starčević i dr.) i o suvremenoj političkoj povijesti. Jedno od njegovih važnijih djela je Povijest trgovine, obrta i industrije (Zagreb, 1994.).

Place:

Koprivnica (KOPRIVNICA)

Petrinja (PETRINJA)

Zemun

Osijek (OSIJEK)

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1873-1947 g.

Functions:

Povjesničar.

VIAF person:

194464423